

Брюксел, 24.2.2021 г.
SWD(2021) 26 final

РАБОТЕН ДОКУМЕНТ НА СЛУЖБИТЕ НА КОМИСИЯТА
РЕЗЮМЕ НА ДОКЛАДА ЗА ОЦЕНКАТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО,
придружаващ

**СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ, СЪВЕТА,
ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И КОМИТЕТА
НА РЕГИОНИТЕ**

**Изграждане на устойчива на климатичните изменения Европа — новата
стратегия на ЕС за адаптиране към изменението на климата**

{COM(2021) 82 final} - {SEC(2021) 89 final} - {SWD(2021) 25 final}

Въздействието на изменението на климата се усеща тук и сега. Изменението на климата вече оказва повсеместно въздействие върху хората, планетата и просперитета. През последните години температурите на много пъти надминаха дългогодишните рекорди. Последните пет години бяха най-горещите в историята: имаше горещини, суши и горски пожари в цяла Европа. Поредица от рекордни горещини превърнаха месец юли 2019 г. в най-горещия месец, документиран някога, а месец юли 2020 г. беше втори в тази класация.

Според последните прогнози се предвижда глобалното затопляне да се увеличи до 4°C при настоящите политики за климата и до около 3°C, ако всички държави изпълнят целите за национално определения принос (НОП), представени до края на 2020 г. съгласно Парижкото споразумение. В световен мащаб няма изгледи чрез емисиите на парникови газове да бъдат постигнати целите по отношение на температурата, определени в Споразумението. Дори преустановяването на всички емисии на парникови газове не би предотвратило последиците от изменението на климата, които вече са налице и които вероятно ще продължат десетилетия. Ускоряващият се темп на въздействие на изменението на климата е един от факторите, довели до необходимостта от новата стратегия за адаптиране на ЕС.

Европейската комисия обяви новата стратегия за адаптирането за основен приоритет в рамките на Европейския зелен пакт, като призна адаптирането за ключов компонент на глобалния отговор на изменението на климата в дългосрочен план. Това е ясен призив за действие, тъй като Европа не е подготвена за нарастващата интензивност и честота на въздействието на изменението на климата. С тази стратегия адаптирането се включва категорично в предложението за европейски законодателен акт за климата с цел създаване на рамка за постигане на неутралност по отношение на климата в ЕС до 2050 г. и в управлението на енергийния съюз и действията в областта на климата. Въпреки че в неотдавнашната оценка на Стратегията на ЕС за адаптация от 2013 г. бе доказано, че е постигнат стабилен напредък във всички аспекти, в нея бяха идентифицирани нови и търпящи развитие проблемни фактори, които пораждат значителна заплаха за начина ни на живот и оказват сериозно въздействие върху здравето и благосъстоянието на хората, както и върху поминъка и активите. Събитията в международен план са доказателство за спешната необходимост от засилване на действията за адаптиране, както е отразено в Парижкото споразумение, целите за устойчиво развитие до 2030 г. и Рамковата програма от Сендай за намаляване на риска от бедствия.

Целта на тази нова стратегия е да се създаде рамка за засилване на действията, като се търси решение на четирите идентифицирани ключови проблема:

- 1) налице са пропуски в данните и методологиите, които подкрепят вземането на решения, поради недостатъчни знания и осведоменост относно адаптирането към изменението на климата, риска, уязвимостта и устойчивостта;
- 2) слабости в планирането, наблюдението, докладването и оценката на адаптирането към изменението на климата, включително недостатъчния приоритет и ангажимент по отношение на адаптирането в някои региони, които доведоха до бавния като цяло темп на приемане и прилагане на местните стратегии за адаптиране;
- 3) бавните действия поради неадекватни инвестиции от публичния и частния сектор и липсата на осведоменост или прилагане на икономически ефективни решения, всички от които възпрепятстват действията; и на последно място,

4) въздействието върху климата, генерирано извън ЕС, което не е взето предвид или не е разгледано в Стратегията за адаптация от 2013 г., както и развитието на събитията в международната политика и разрастващото се разпространение на последиците.

С цел засилване на действията за повишаване на устойчивостта спрямо изменението на климата и адаптиране към неизбежното въздействие на изменението на климата в новата стратегия ще се преследват следните цели: 1) подобряване на знанията за въздействието на изменението на климата и решенията, свързани с климата; 2) по-активно планиране и оценка на риска, свързан с климата; 3) ускоряване на действията за адаптиране и 4) изграждане на устойчивост по отношение на климата в световен мащаб. Едва след като постигне напредък по всичките четири цели, ЕС може да се доближи до основната си цел — устойчиво по отношение на климата общество.

Бяха оценени два варианта на политиката (съставени от представителен подбор на мерките с най-силно въздействие, предназначени за новата стратегия) по отношение на потенциалното им въздействие и постигането на тези цели **в сравнение с базовия сценарий за продължаване на действията съгласно Стратегията от 2013 г.:**

- **Във вариант 1 (повече амбиция)** се предлагат амбициозни промени както във формата, така и в естеството на осемте действия в Стратегията от 2013 г. При този вариант се предлага и широко ветрило от нови мерки с цел задълбочаване на тяхното въздействие. Това представлява ясна стъпка напред по отношение на амбицията със съразмерно повишаване на видимостта и ефективността на действията на равнището на ЕС, която същевременно остава в рамките на обхвата на политиката от Стратегията от 2013 г.
- **Вариант 2 (повече амбиция и промяна)** включва промените, предложени във вариант 1, като към стратегията се добавят 6 нови действия, всяко от които включва редица нови мерки. Това представлява по-високо ниво на политическа амбиция в политиката на ЕС за адаптиране, включително в неговите международни ангажименти. Той се разширява към тематични области от първостепенно значение (например иновации, екосистемни услуги, отстраняване на пропуските в опазването на климата) и представлява ясна стъпка напред спрямо базовия сценарий чрез стремежа да се осигури по-голяма съгласуваност на политиките във връзка с действията на ЕС за адаптиране, включително в международен план.

Вариант 2 показва най-добри резултати при почти всички мерки и поради това е предпочитаният вариант. Оценката бе извършена в контекста на различни сценарии за климата (свързани с температурата) и показва устойчивост спрямо тази проверка на чувствителността. Според икономическите модели и качествените анализи този вариант би генерирал най-големи ползи за икономическото благосъстояние, тъй като ще намали загубите за икономическото благосъстояние и заетостта в сравнение с базовия сценарий. Той също така би имал по-голям положителен ефект като цяло в сравнение с вариант 1 върху икономическото въздействие върху конкурентоспособността, търговията и инвестициите, както и иновациите и научните изследвания. При вариант 2 се констатира положително социално въздействие по отношение на разпределението на доходите, благосъстоянието и социалното приобщаване, както и значително положително отражение върху общественото здраве и обществената безопасност. Оценката на вариант 2 беше положителна и по отношение на въздействието върху околната среда, по-конкретно въздействието върху устойчивостта спрямо изменението на климата, върху качеството и наличността на природните ресурси, намаляването на замърсяването, както и върху биологичното

разнообразие и екосистемните услуги. И накрая, беше оценено, че този вариант генерира значително по-голямо положително въздействие в държавите извън ЕС и във връзка с международните отношения. Ползите от двата варианта се увеличават при повишение на температурите (при което причинените от изменението на климата щети са по-големи), но вариант 2 продължава да бъде най-добър.

В стратегията се предлагат показатели за наблюдение и оценка (за стратегията и за адаптирането като цяло), като се признават сложността и несигурността, присъщи на проследяването на адаптирането и устойчивостта спрямо изменението на климата. В препоръките за наблюдение и оценка също така се подчертават някои от следващите стъпки, необходими за по-нататъшно усъвършенстване и подобряване на този подход като част от процеса за прилагане на стратегията.